AD VIRUM CLARISSIMUM FRID. OTT. MENCKENIUM CONSILIARIUM...

Angelo Maria Querini

VIRO CLARISSIMO
FRID. OTT. MENCKENIO
CONSILIARIO AULICO REGIS POLONIÆ, PUBLICOQUE LIPSIÆ PROFESS.

A. M. CARD. QUIRINUS
S. R. E. Bibliothecarius, & Epiſc. Brixien.

PRoximo Dominico die, quo perlatæ ad me ſunt literæ tuæ 14. Nov. datæ, meas pariter ad manus pervenerunt Jo. Rudolphi Kieslingii aliæ, adeo a tuis diſpares, ut vix credi poſſit, par iſtud uno eodemque tempore, ex una eademque Urbe, ab hominibus unius ejuſdemque Cœtus, Academici nimirum, profiſci potuiſſe. Tuæ ſiquidem a capite ad calcem ſuavitatem, & humanitatem unice ſpirant, ſeu dum vota amantiſſime nuncupas pro recta mea valetudine, ſeu dum merita mea (paucula utique) in bonas artes, harumque ſtudioſos agnoſcis, ſeu dum Bibliothecæ meæ eximium paras incrementum, nimirum 4000. Diſſertationum Collectionem, quas Amicorum tuorum aliquis continuo viginti annorum ſpatio, magno ære ſibi redemtas, in præ-

ſens venales offert, quarumque *nulla* (ais pariter ipſe) *vulgaris argumenti, nulla indigna tuis oculis, nulla indocte ſcripta eſt, omnes ad illud literarum genus, cui Te vel maxime favere ſcio, pertinent, quarum denique nemo non poſſeſſione gaudeat.* Kieslingii autem literæ ſecum attulerunt Epiſtolam ab ipſo adornatam, eamque Lipſiæ die x. Nov. impreſſam, qua refutare aggreditur quam ego ad Samuelem Formejum, Regiæ Scientiarum, ac Literarum Academiæ Boruſſicæ Secretarium Perpetuum, ante annum exaraveram; hiſque ille officioſiſſimis verbis me illico ſuæ illius Epiſtolæ initio compellat, *Tanta animi confidentia de Scripturæ Sacræ pretio ab Romanenſibus illi adhibito ſcribis, ut crederes illos ſacris tabulis nihil prius habuiſſe, nihilque antiquius. Aſt enim vero hanc aſtutiam jam dudum obſervavit, & ſatis dextere demonſtravit Dan. Chamierus latere anguem ſub herba.*

Hæc ego in Kieslingii Epiſtola legens, poſtquam ſuaviſſimam tuam oculis uſurpaſſem, obſtupui haud mediocriter ad fortuitum illum occurſum literarum omnino inter ſe pugnantium, moxque, quoniam Kieslingiana memoraverat anguem, in mentem mihi venerunt angues veluti quidam, quos avibus copulatos ad me detuliſſe tabellarius, cui ambas eas literas debebam, dicendus foret, ea uſus quodammodo iſte licentia, quam Horatius initio Epiſtolæ ad Piſones Poetis minime indulſit, dum ſcribit,

Sci-

Scimus & hanc veniam petimuſque, damuſque viciſſim:
Sed non ut placidis coeant immitia, non ut
Serpentes avibus geminentur, tygribus agni.

Multo autem magis obſtupui, Kieslingium ibidem mm cœlo aberrantem conſpiciens a diſputatione inter me, & Formejum excitata. Sita hæc unice erat in demonſtrandis Biblicis ſtudiis, quibus ſe summopere dediſſe, advocato etiam linguarum Orientalium præſidio, contendebam ego Viros tot meis lucubrationibus commendatos, Viros maximo in pretio habitos a Paulo III. Pontifice, adhibitoſque proinde jugiter ab eodem ad graviſſima quævis Eccleſiæ Romanæ negotia pertractanda, Contarenum, inquam, Polum, Sadoletum &c. Huic concertationi ſeſe ultro immiſcens Kieslingius, annon oportuiſſet, ut totis viribus impugnaret ea teſtimonia, quibus innixus poſitam a Cardinalibus illis in ſacro Codice diurna, nocturnaque manu verſando operam celebraveram? Adeo autem abfuit Adverſarius meus a teſtimoniis illis impetendis, ut ne verbulo quidem ea laceſſere auſus fuerit, imo (quod incredibile cuivis videbitur) abſtinuerit etiam a Cardinalium eorundem tota illa Epiſtola, quæ tamen 32. paginis conſtat, vel ſolo nomine recitando. Itaque volupe illi fuit in aliis quamplurimis parattragœdiari, quæ nihil omnino facerent ad diſputationis illius argumentum, quæque vel omnino ſunt falſa, vel ſi aliquo modo vera forent, illuſtrarent eo magis præſtantiſſimorum Cardi-

dinalium illorum ſtudia, de quibus agitur, eoſque digniores redderent quos Lutherus cum aſſeclis ſuis, ſiquidem ſtudia illa adamabant, ceu ſanæ doctrinæ addictos, Chriſtianæque Eccleſiæ veros Magiſtros, & Patres, tam ipſos, quam Pontificem, quo præſide, & auſpice, imo & largiſſimo remuneratore ſtudia ea optima colebant, ex animo venerarentur, ipſorumque, ut ita dicam, veſtigia adorarent.

Quorſum hæc ad me? dicentem te audire mihi videor, Mencheni. Quorſum hæc? Audias & ipſe quæ ſtatim eloquor. In Actis Eruditorum, quæ te ductore Lipſiæ concinnantur, nuperrime animadverti ſingulari erga me humanitate relatam fuiſſe Junio menſe an. 1748. controverſiam inter me, & Schelhornium habitam, nam hiſce verbis concluditur Scriptoris ad eam rem a Te adhibiti recenſio, *Nos, qui minime id nobis ſumimus, ut in cauſa a doctiſſimis duobus Viris diſceptata judicium noſtrum interponamus, in Schelhornio id unum prædicamus, quod Adverſarium ſuum, cujus in literas merita egregia nunquam ſatis laudari poſſunt, reverenter, ut decebat, habuerit, & exemplum lectoribus præbuerit, quod in controverſiis aliquando imitari poſſint.* Supplex itaque peto, ut paris utique ingenii Scriptorem applices ad Kieslingianam Epiſtolam quam primum in iiſdem Actis recenſendam, æquum ſcilicet, honeſtumque, qui tamen minime refugiat judicium ſuum interponere de lite mihi ab homine illo mota, ſed libere pronunciet, an hic ullo modo

ſua

Google

ſua illa Epiſtola infirmaverit teſtimonia, quibus laudes a me in Biblicam Procerum meorum literaturam collatas ſuperſtruxi, nam id niſi ipſe præſtiterit, nemo non dicet, oleum, & operam eundem perdidiſſe. Ea ipſa teſtimonia, præter Epiſtolam illam ante annum ad Formejum ſcriptam, neceſſe habui iterum inculcare a tribus circiter menſibus in altera ad eundem; quam tamen quoniam non ita cito ad regiones veſtras perferri poſſe confido per ſarcinarios currus, quibus poſt peractas hiſce diebus Nundinas Bolzanenſes imponentur ejuſdem exemplaria juncta pluribus exemplaribus Tomi tertii meorum Commentariorum iſthuc pariter devehendis; propterea Epiſtolam iſtam tabellariis, curſum per citatos equos conficientibus, committam.

Eſt aliud quod a Te petam, antequam haſce literas claudam, nimirum, ut agas gratias meo nomine Lipſienſi præſtantiſſimo Archiatro Petro Godefrido Günzio, cujus de meo morbo Conſiltum Tibi ab eo humaniter traditum mecum communicaſti. Arriſit illud, ut facile credes, quammaxime, quoniam ſtatuit ipſe, ex omnium corporis mei interiorum, exteriorumque partium, ſi a cruribus diſcedas, integritate ſatis conſtate, morbo eidem cauſam dediſſe non ſanguinis acorem, quicum integritas illa per quinque menſes conſiſtere non potuiſſet, ſed minimorum rubulorum in extremo pede laxitatem, forte profectam, ut ego initio opinatus ſum, ex calore dumtaxat ſeu ignis, cui per hie-

mem

mem aſſedi, ſeu pellis urſinæ, per quam una ſimul crura obvolvebantur. Benigna hæc Æſculapii veſtri ſententia de morbi mei natura, plus roboris in præſens acquirit, quod ea ipſa integritas intacta adhuc perſiſtat poſt elapſos jam duos, aut tres alios menſes, quod labes omnes e cruribus jam ante plures hebdomadas evanuerint, quod ab initio menſis Novembris ſpatiari cœperim per ædium mearum conclavia, etiam abſque adminiculo, quod denique nullo remedio uſus neque interno, neque externo priſtinam in extrema ea corporis parte vim ferme totam recuperaverim, adeo ut nudius tertius in Præfat. Tom. III. Commentariorum meorum affirmare valuerim, pancratice me valere. Addam modo, me pari felicitate Romæ poſt trium menſium moram in lectulo ductam ante ſeptem annos, ut tradidi in Tomo altero ejuſdem Operis, ex hoc ipſo morbo, quo nunc tentari mihi contigit, convaluiſſe, idque profecto Gunzianam ſententiam non probabilem tantum, ſed certam reddere poſſe videtur. Vale.

Brixiæ die III. *Decembris an.* MDCCIL.

P.S. Pro concludenda emtione, de qua ſuperius, privatis literis tecum agam, vereor autem plures ex illis 4000. Diſſertationibus extare jam in mea Bibliotheca, quam rarioribus hujuſcemodi cupedus rogatu meo ditare ſuſcepit terque quaterque per ſingulos annos Vir Cl. Schelhornius, Bibliothecarius Memingenſis, in earundem pretio dignoſcendo utique peritiſſimus. Vix credo inter illas omnes, quas ſeu poſſideo, ſeu venales offert amicus tuus, ullam reperiri poſſe adeo inſulſam, adeo abſurdam, ac Epiſtolam Kieſlingii, quæ meæ iſti argumentum miniſtravit, quamque ille nil aliud ſibi propoſuiſſe videtur, niſi ut extra chorum ſaltaret, aut aerem verberaret. Iterum vale.